

Stanovisko odboru legislativního a odboru ochrany ovzduší k povaze výkonu činnosti měření úrovně znečištění autorizovanou osobou a povinností z výkonu vyplývajících

Výkon činnosti autorizovaných osob je tzv. neregulativní úkon v rámci výkonu státní správy. Charakteristikou těchto úkonů je skutečnost, že přímo nezasahují do práv jednotlivců a slouží k tomu, aby jejich prostřednictvím, příp. na jejich základě byly plněny úkoly vykonavatelů státní správy. Ve vztahu k výkonu činnosti autorizovaných osob v souladu s ustanovením § 32 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorizované osoby“ a „zákon o ochraně ovzduší“), lze tedy konstatovat, že se jedná o osoby, které zajišťují odborné podklady, formou měření, na jejichž základě dochází k realizaci státní správy na úseku ochrany ovzduší.

Ustanovení § 34 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně ovzduší stanoví, aby autorizované osoby výsledky své činnosti, tj. výsledky měření úrovně znečištění, poskytovaly orgánům státní správy. Výsledky měření úrovně znečištění jsou dle ustanovení § 5 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší součástí procesu vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší. Z tohoto důvodu také zákon o ochraně ovzduší zavedl a upravuje autorizovanou činnost spočívající v měření úrovně znečištění. O způsobu využití výsledků měření uvědomí autorizovanou osobu dle § 5 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší Český hydrometeorologický ústav, který je k této činnosti Ministerstvem životního prostředí pověřen na základě § 35 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší ve zřizovací listině.

Zákon upravuje požadavky na autorizované osoby i výkon jejich činnosti. Účelem legislativou stanovených požadavků je zajištění minimální požadované míry odbornosti při výkonu autorizované činnosti, která by měla zajistit odpovídající kvalitu výsledků výkonu autorizované činnosti. Zájem na zajištění kvalitních podkladů (výsledků měření) pro realizaci výkonu státní správy je nezpochybnitelný. K zajištění požadované úrovně kvality vykonávaných činností a jejich výsledků slouží právě požadavky, které jsou na autorizované osoby a jimi vykonávanou činnost kladeny.

Pro výkon autorizované činnosti je stěžejní, aby byla vykonávána objektivně a v souladu s platnými právními předpisy a v zájmu ochrany životního prostředí. Také z tohoto důvodu jsou pro výkon autorizované činnosti zákonem stanoveny požadavky, které je autorizovaná osoba povinna dodržovat. Tyto požadavky jsou konkrétně upraveny v ustanoveních § 32 - § 34 zákona o ochraně ovzduší.

Zákon zde vyvažuje zájmy autorizované osoby jako podnikatelského subjektu, autorizované osoby jako subjektu obdobného k vykonavateli státní správy a zájmy státu na výkonu státní správy na úseku ochrany ovzduší. Skutečnost, že je vydáním autorizace osoba uvedena do pozice, kdy se na výkon autorizované činnosti objektivně pohlíží jako na odbornější a kvalifikovanější než výkon obdobné činnosti osobou, jež autorizací nedisponuje, autorizované osobě zajišťuje konkurenční výhodu v tržním prostředí. Zároveň jsou však na takovou osobu kladeny požadavky, např. požadovanou úroveň dosaženého vzdělání, absolvovanou praxi, prokázání znalostí a odbornosti zkouškou, jež na osobu vykonávající obdobnou činnost bez autorizace kladeny nejsou.

Prostřednictvím analýzy poskytovaných výsledků měření úrovně znečištění je možné také provádět dohled nad plněním povinností plynoucích autorizovaným osobám ze zákona o ochraně ovzduší při výkonu autorizované činnosti spočívající v měření úrovně znečištění ovzduší.

Ve vztahu k měření úrovně znečištění platí, že data poskytovaná autorizovanou osobou Českému hydrometeorologickému ústavu se vkládají do Informačního systému kvality ovzduší (ISKO), který

slouží k hodnocení kvality ovzduší, informování veřejnosti a tudíž k plnění povinností plynoucích České republice zejména z právních předpisů Evropské unie a z mezinárodních závazků.

Závěrem je tedy nutné konstatovat, že bez ohledu na to, zda se jedná o výkon autorizované činnosti spočívající v měření úrovně znečištění ovzduší na veřejnoprávním základě (např. ČHMÚ) či v rámci soukromoprávního smluvního vztahu o poskytování určitých služeb, je autorizovaná osoba (v pozici poskytovatele služeb) povinna plnit povinnosti stanovené zákonem o ochraně ovzduší, které jsou ze své veřejnoprávní povahy nedotčeny ujednáními soukromoprávními, tj. uzavřenými smlouvami mezi objednatelem a poskytovatelem služeb. V případě neplnění zákonem stanovených povinností se autorizovaná osoba vystavuje riziku uplatnění sankcí. Pokud autorizovaná osoba závažně či opakovaně poruší povinnosti stanovené jí pro výkon autorizované činnosti, je Ministerstvo životního prostředí povinno této osobě autorizaci odebrat, a to v souladu s § 33 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší. Zároveň Ministerstvo životního prostředí disponuje oprávněním odebrat autorizaci v případě, že došlo k podstatné změně podmínek, za kterých bylo rozhodnutí o autorizaci vydáno. S odebráním autorizace se také pojí nemožnost podání opětovné žádosti o vydání autorizace po dobu 3 let od vydání rozhodnutí o odebrání autorizace. Autorizovaná osoba, která vykonává autorizovanou činnost v rozporu s ustanovením § 34 zákona o ochraně ovzduší, tedy neplní povinnosti tímto zákonem stanovené, se dopouští přestupku dle § 25 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší a může jí být uložena pokuta ve výši až 2 000 000 Kč.

JUDr. Libor Dvořák

ředitel odboru legislativního

v.r.

Bc. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší

v.r.